

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

Модельна навчальна програма

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА

для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти
для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку
помірного та важкого ступеня

Автори:

Пілатова І. В.,
Стасюк О.В.,
Музичук А.В.

Київ – 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Читання та письмо – важлива складова загального змісту початкової освіти, що готує учнів із інтелектуальними порушеннями до самостійного життя та оволодіння життєвими ключовими компетентностями.

Оскільки мова є не тільки окремим навчальним предметом, а й основним засобом опанування всіх інших шкільних дисциплін.

Програма спрямована на формування навичок читання та письма, також на формування в учнів умінь сприймати, розуміти звернене мовлення, усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях. Досягнення мети передбачає залучення учнів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальному процесі.

У процесі навчання грамоти (читання та письмо) створюються передумови для мовленнєвого, інтелектуального розвитку, формування морально-естетичних уявлень і понять, виховання потреби у спілкуванні та читанні, що є підґрунтям для повноцінної соціалізації дитини з інтелектуальними порушеннями. Водночас із розвитком основних видів мовленнєвої діяльності в початкових класах для дітей з інтелектуальними порушеннями розв'язуються й корекційно - розвивальні завдання, спрямовані на корекцію порушень пізнавальної діяльності (сприймання, уяви, пам'яті, уваги, мовлення й мислення), емоційно-вольової сфери, розвитку артикуляційної моторики.

Зміст програми для початкової школи цілеспрямований переважно на розвиток в учнів із інтелектуальним порушенням, програма складена з урахуванням цих особливостей, а також можливості учнів до формування та засвоєння знань. Програма передбачає систематичну роботу над розвитком в учнів уміння уважно слухати вчителя, розуміти і виконувати його завдання, інструкції, доручення; слухати і розуміти мовлення оточуючих, вміти про щось попросити;

над розвитком дрібної і загальної моторики, а також над розвитком мовного і фонематичного слуху, аналітико-синтетичної діяльності.

Навчальний матеріал цілеспрямований на розвиток в учнів із інтелектуальним порушенням засвоєння знань на всіх етапах навчання, певна увага має звертатися на їх підготовку до опанування писемним мовленням.

Програма не містить розподілу навчальних годин за темами. У межах річної кількості годин учитель самостійно визначає час для роботи над кожною темою програми, не порушуючи пропонованого змісту навчального предмета.

Модельну програму з навчального предмета «Формування навичок читання та письма» складено на основі програми з української мови для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з помірними порушеннями інтелектуального розвитку № 1/11-12305 від 30.12.2010 р, Вавіна Л.С., Типових освітніх програм початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-4 класів з інтелектуальними порушеннями (мовно – літературна галузь), Блеч Г.О, Остапенко Л.І, Ярмола Н.А. 2018-2021 рр.

Основна частина

1 клас

Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
Добукварний період навчання грамоти			
<p>Адаптація дітей до умов навчального закладу.</p> <p>Обстеження дітей: виявлення рівня розвитку мовленнєвих навичок.</p> <p>Орієнтування в межах школи (школа, клас, шкільні приміщення, шкільне подвір'я).</p> <p>Ігрова корекція поведінки в класі.</p> <p>Поняття впевненої і невпевненої поведінки.</p> <p>Виховання впевненості в собі. Зняття страхів і тривожності.</p> <p>Формування знань про пори року та їх характерні ознаки: бесіди, слухання,</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес.</p> <p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p> <p>Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язки учня, про необхідність дотримання порядку в класі; - орієнтується в приміщеннях класу, школи; - знає своє місце в класі, намагається правильно сидіти за партою; - старасться правильно поводити себе під час перерви; - піднімає руку при бажанні щось сказати, про щось запитати, відповісти на питання вчителя, попросити 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - первинні уявлення про школу, клас, правила поведінки у школі; - слухову та зорову увагу, привертання уваги до постаті та голосу вчителя; - вміння використовувати допомогу вчителя; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - комунікативну компетентність; - психічні процеси; - наочно- образне та наочно – дійове мислення; - корекцію постави та моторики під час роботи в класі; - навички особистісних рис (акуратності, дисциплінованості, поваги до вчителя та інших дорослих та

<p>відгадування загадок, розглядання ілюстрацій, картин.</p> <p>Організація спостережень в природі та навколишньому середовищі з використанням порівнянь, узагальнень.</p> <p>Бесіди на тему: «Наша школа», «Наш клас», «Ігровий майданчик».</p> <p>Засвоєння слів-назв предметів певних тематичних груп: овочі, фрукти, іграшки, свійські тварини, дикі тварини.</p>		<p>дозволу вийти з класу тощо;</p> <ul style="list-style-type: none"> - робить спроби вживати слова і прості фрази культурної поведінки в спілкуванні з дорослими; <p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - називає або показує на малюнках пори року, окремі явища погоди; - називає знайомі овочі (<i>огірок, капуста, картопля, цибуля, помідор</i>), фрукти (<i>яблуко, апельсин, банан</i>); - впізнає та виділяє овочі, фрукти серед інших предметів. - називає або показує знайомих тварин (<i>собака, кіт, заєць, ведмідь</i>); - звуконаслідує тваринам. - називає іграшки; - виконує дії з іграшками разом з дорослим, за 	<p>ін.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - спостережливість; <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - культуру поведінки в класі, на перервах; - бережливе ставлення до шкільного обладнання - позитивно – емоційне ставлення до уроку; - бажання накопичувати та збагачувати словниковий запас; - самостійність.
---	--	---	--

		зразком, за інструкцією; - розуміє прості мовні інструкції; - впізнає та називає на малюнку знайомі іграшки.	
Розвиток розуміння мови, мовного слуху, слухової уваги			
<p>Розглядання себе у дзеркалі: відгук на своє ім'я. Навчання вмінню співвідносити власне ім'я з собою. Уточнювати і розширювати пасивний словарний запас, формувати уміння показувати членів своєї сім'ї – вправу “Покажи, де мама” (по родинних фотографіях). Формувати уміння вслухуватися в мову, давати у відповідь звукові і рухові реакції. Слухання-розуміння мовлення вчителя. Наслідування мовлення вчителя. Відповіді на запитання вчителя.</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Аналіз проблемних ситуацій. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> - називає своє ім'я, реагує на нього; - впізнає себе у дзеркалі, на фотографії; - називає та показує членів родини на фотографії; - відповідає на прості питання; - слухає та розрізняє звуки навколишнього середовища, імітує їх за допомогою дорослого; - впізнає знайомі голоси та адекватно реагує на інтонацію дорослого (ласкаво, сердито); - розуміє прості мовні інструкції; - впізнає та називає</p>	<p><i>Формувати:</i> - слухове сприймання та слухову увагу; - усвідомлене розуміння сказаного вчителем, його запитань, порад, вказівок; - вміння висловлювати свої прохання, працювати відповідно до інструкцій вчителя. <i>Розвивати:</i> - мовленнєву компетентність; - наочно- образне та наочно – дійове мислення; - дрібну моторику та координацію рухів; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок. <i>Виховувати:</i> - правильну звукову вимову; - бажання накопичувати та збагачувати словниковий запас на основі</p>

<p>Переказування прослуханої простої казки (типу «Ріпка») за ілюстраціями, запитаннями під керівництвом учителя. Називання словом різних предметів та їх малюнків (за наслідуванням вчителя). Формування знань про пори року та їх характерні ознаки «Осінь на городі наступила», «Зимушка - зима», «Прийшла Весна - красна».</p>		<p>словом різні предмети та їх малюнки; - намагається уважно слухати пояснення вчителя, розповіді й читання ним казок, оповідань, дитячих віршиків; <i>За допомогою вчителя:</i> - робить спроби відповідати на запитання за змістом прослуханого; - розуміє і намагається виконувати прості вказівки та доручення вчителя; - називає або показує на малюнках пори року, окремі явища природи.</p>	<p>розширення знань та уявлень про довкілля; - уміння співвідносити слово з реальним предметом.</p>
Розвиток зорового сприймання			
<p>Розрізнення основних кольорів (білий, чорний, червоний, синій, зелений, жовтий). З'ясування знань дітьми найбільш поширених кольорів при пред'явленні предметів різного</p>	<p>Бесіда та практичне відпрацювання вмінь. Дидактична наочність. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - основні кольори та вміння впізнавати їх в предметах довкілля під керівництвом учителя; <i>За допомогою вчителя:</i> - відтворює за зразком,</p>	<p><i>Формувати:</i> - уявлення про різні кольори; - навички зорового контролю та самоконтролю; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією. <i>Розвивати:</i> - життєві ключові компетентності</p>

<p>забарвлення (різнокольорові олівці, червоне яблуко, зелений огірок, жовтий лимон та ін.) Конструювання з допомогою вчителя простих, добре відомих дітям предметів (драбинка, паркан, ялинка, вікно та ін.). Сприймання і відтворення найпростіших комбінацій з прямих ліній та фігур зліва направо в горизонтальному положенні. Здійснювання дій з предметами та називання їх. Навчання швидкому орієнтуванню в назвах дій – вправу “Покажи”, «Хто прийшов», «Хто що робить?» та перемиканню з однієї дії на іншу по словесній інструкції. Розвиток зорової пам’яті (Гра «Відсутні картинки»).</p>	<p>матеріалом.</p>	<p>за показом, словесною інструкцією прості комбінації з прямих ліній та фігур з паличок, паперових смужок різного кольору в певній послідовності зліва направо в горизонтальному положенні; - розрізняє і називає предмети за розміром, формою, кольором; - називає або показує на малюнках «Хто що робить?», «Хто прийшов» (назви дій); - намагається правильно повторити сказане вчителем речення з 2-3 слів на основі малюнка, демонстрованого предмета чи дії; - намагається запам’ятати, назвати відсутні картинки;</p>	<p>- зорову пам’ять; - просторові уявлення на основі аналізу форми і розміру предметів, місця їх розташування; - дрібну моторику та координацію рухів; - навички коментувати практичні дії; - процеси впізнання, порівняння, розрізнення предметів за суттєвою ознакою; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок. <i>Збагачувати:</i> - словниковий запас. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - бажання діяти разом з дорослим; - позитивно – емоційне відношення до уроку; - самостійність.</p>
--	--------------------	---	---

Розвиток мовленнєвого дихання

<p>Дихальні вправи та артикуляційна гімнастика (вдих-видих –пауза, розкриття та закриття рота, надування щік, витягування губ, задування свічки, надування повітряної кульки).</p>	<p>Практичне відпрацювання вмінь та навичок. Самостійна робота з артикуляційним приладдям</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> -намагається правильно виконувати дихальні вправи та артикуляційну гімнастику.</p>	<p><i>Формувати:</i> - в учнів вміння слухати, розуміти і відтворювати почуте; правильно виконувати завдання за інструкцією. <i>Розвивати:</i> - рухливість органів артикуляційного апарату, мовленнєве дихання; - фонематичний слух, увагу, пам'ять, дрібну моторику. <i>Виховувати:</i> - самостійність, уважність.</p>
--	---	---	---

Розвиток дрібної моторики

<p>Зняття м'язового напруження. Ритмічні вправи для кисті та пальців рук, згинання кисті в кулак та розгинання двома руками одночасно та по чергово. Збирання під керівництвом учителя розсипаних дрібних предметів (гудзиків, каштанів, квасолин, та ін. до коробочок). Викладання під керівництвом та з допомогою вчителя візерунків з дрібних предметів (паличок,</p>	<p>Практичне відпрацювання на основі дидактичної наочності. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - різні предмети, в тому числі дрібні, утримує їх в руці, намагається працювати з ними; <i>За допомогою вчителя:</i> - робить спроби збирати дрібні предмети до коробочки, сортувати їх за розміром; - робить спроби викладати з дрібних предметів нескладний візерунок за даним контуром (по прямій</p>	<p><i>Формувати:</i> - ритмічність рухів; - уявлення про основні напрямки руху; - вміння обстежувати предмети за допомогою дотику або зору, визначати їх просторове розташування; - співвіднесеність дій очей і рук; - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання; - навички уважно слухати і сприймати інструкцію вчителя, керуватися нею при виконанні практичних завдань; - навички працювати в колективі. <i>Розвивати:</i> - комунікативну компетентність; - наочно- образне та наочно – дійове</p>
--	--	---	--

<p>картонних смужок, мозаїки) за зразком. Нанизування бусинок, гудзиків. Складання пірамідки. кубиків за кольором, розміром. Розкладання предметів, предметних малюнків в порядку зліва направо в горизонтальному положенні за даним зразком під керівництвом учителя (Гра «Чарівні пальчики», « Запам'ятай порядок»).</p> <p>Утримання олівця в руках. Робота з кольоровими смужками (велика – маленька). Конструювання за словесним описом.</p>		<p>лінії, по колу) в горизонтальному положенні за даним зразком і з допомогою; - викладає з дрібних предметів різні прості фігури (паркан, вікно, прапорець, драбинку, ялинку тощо) за даним контуром, за зразком; - робить спроби нанизувати на тонку дротинку дрібні бусинки, гудзики; - намагається розкласти за зразком зліва направо предмети чи їх малюнки; - робить спроби розкласти предмети в необхідному порядку під диктовку та з допомогою вчителя; - робить спроби викладати прості кольорові візерунки з мозаїки під керівництвом учителя.</p>	<p>мислення; - дрібну моторику та координацію рухів; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - бажання діяти разом з дорослим; - самостійність, уважність.</p>
---	--	---	---

Розвиток активної наслідувальної мовної діяльності. Виховання загальних мовних навиків

<p>Розвивати голосовий апарат. Закріплювати в реченні дитини певний темп і ритм наслідуючи дорослому. Формувати артикуляцію голосних звуків, розвивати мовленнєвий слух (уважно слухати, чути, ідентифікувати, розрізняти й повторювати вивчені звуки), бажання відповідати на запитання дорослого (картинки, загадки). Вести прості діалоги з однолітками.</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес. Дидактична наочність. Аналіз проблемних ситуацій. Практичне відпрацювання вмінь та навичок. Самостійна робота з артикуляційним приладдям.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - звуки, звукосполучення довкілля (стук, дзвін, гудіння, дзижчання, цвіркання, голоси тварин тощо) під час спостережень та ігор; <i>За допомогою вчителя:</i> - правильно повторює за вчителем окремі звуки, звукосполучення, слова (з одного, двох, трьох звуків); - намагається відповідати на запитання вчителя, наслідуючи дані ним зразки.</p>	<p><i>Формувати:</i> - артикуляцію голосних звуків; - в учнів вміння слухати, розуміти і відтворювати почуте; правильно виконувати завдання за інструкцією. <i>Розвивати:</i> - рухливість органів артикуляційного апарату, мовленнєве дихання; - фонематичний слух, увагу, пам'ять. <i>Виховувати:</i> - самостійність, уважність.</p>
---	---	--	--

Букварний період навчання грамоти

<p>Вивчення звуків і букв І етапу: а, у, м, о, с, х. Голосні і приголосні звуки і букви. Виділення звуків а, у, м, о, с, х на початку слова. Вправляння в злитті вивчених звуків в складі:</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне опрацювання матеріалів підручника. Аналіз проблемних</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i> - намагається правильно вимовляти вивчені звуки; - впізнає вивчені звуки, співвідносить їх з деякою допомогою вчителя з відповідними друкованими буквами ;</p>	<p><i>Формувати:</i> - аналітико-синтетичні процеси; - слухове сприймання та слухову увагу; - усвідомлення зорового образу кожної вивченої букви; <i>Розвивати:</i> - мовленнєву компетентність; - слухову увагу та слухову пам'ять; - мовленнєвий слух (уважно слухати,</p>
--	---	--	---

<p>закриті (<i>ам, ум, ом, ос, ах, ох</i>), потім прямі відкриті (<i>ма, мо, му, са, со, су, ха, хо, ху</i>). Письмо на дошці і в зошитах вивчених рядкових і великих букв і складів з них. Вивчення напам'ять невеликих простих римованих загадок, швидкомовок (з голосу вчителя).</p>	<p>ситуацій. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом. Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p>- порівнює з допомогою вчителя і розрізняє голосні та приголосні звуки; - називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви; - аналізує під керівництвом учителя графічний образ друкованої букви, зображує її в повітрі, викладає з паличок; - робить успіхи в злитті вивчених звуків у склади в різних сполученнях; - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви та їх елементи за наведенням; - намагається запам'ятати і розповісти напам'ять вивчені з голосу вчителя загадки і швидкомовки.</p>	<p>чути, ідентифікувати, розрізняти й повторювати вивчені звуки); - уміння розрізняти на слух слова, близькі за звуковим складом; - зорове сприймання графічного зображення букви, просторового розташування її елементів; - дрібну моторику; - процеси аналізу, порівняння, синтезу; - усне мовлення. <i>Виховувати:</i> - чітку артикуляцію звуків, їх впізнавання та розрізнення; - культуру усного мовлення; - позитивно – емоційне ставлення до уроку.</p>
--	--	--	---

Формування елементарних навичок письма

Засвоєння пози за партою та	Залучення учнів у	<i>За допомогою вчителя:</i>	<i>Формувати:</i>
-----------------------------	-------------------	------------------------------	-------------------

<p>місця розташування приладдя під час письма. Розвиток координації рухів кисті руки і пальців у процесі різних видів практичної діяльності (робота з пластиліном, обведення трафаретів нескладних предметів, малювання і письмо олівцем на аркушах паперу за обвідкою). Довільне проведення прямих ліній різної довжини у вказаних вчителем напрямках. Малювання нескладних предметів з прямих ліній (драбинка, паркан, прапорець, віконна рама, ялинка).</p> <p>Обводка по шаблону фігур (яблуко і груша) , розфарбування певним кольором під наглядом вчителя.</p> <p>Викладання простих кольорових візерунків з</p>	<p>навчальний процес. Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування. Дидактична наочність. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - намагається правильно сидіти за партою під час письма і малювання; - намагається правильно розташовувати на парті необхідне для письма і малювання приладдя, аркуш, зошит, альбом; - робить спроби правильно користуватися олівцем; - намагається приймати участь у всіх видах практичних робіт, спрямованих на розвиток координації рухів кисті і пальців руки; - складає з допомогою вчителя прості візерунки і фігурки з паличок, кольорових смужок, за даним зразком; - малює під керівництвом учителя олівцем на папері прямі лінії у різних напрямках (вертикально, горизонтально, похило); 	<ul style="list-style-type: none"> - предметно-практичну діяльність; - уявлення про напрямки розташування предметів, проведення ліній. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зорове сприймання та просторову орієнтацію під час роботи з мозаїкою, писання елементів букв з метою підготовки до сприймання образу букви; - дрібну моторику пальців рук (м'язового тону, сили утримання предмета, точності рухів) і тактильних відчуттів; - відчуття форми, розміру, кольору, просторового розташування предметів та їх елементів; - уміння орієнтуватися на сторінці прописів. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - акуратність та старанність під час письма елементів букв; - позитивно –емоційне ставлення до уроку; - почуття впевненості у собі; - бажання діяти разом з дорослим та однолітками. - інтерес до змісту та процесу пізнання.
---	--	--	--

<p>мозаїки під керівництвом вчителя. Письмо паличок із заокругленням знизу, зверху. Письмо і називання вивчених рядкових букв <i>а, у, м, о, с, х</i>. Письмо за обвідкою. Довільне проведення прямих ліній різної довжини у вказаних вчителем напрямках.</p>		<p>- розфарбовує під керівництвом учителя прямими лініями прості візерунки, не виходячи за межі малюнка; - малює під керівництвом учителя прямі лінії та нескладні предмети з них (драбинка, паркан, прапорець, віконна рама, ялинка); - намагається чітко обводити олівцем на папері фігури за трафаретами, розфарбовувати їх.</p>	
---	--	---	--

Повторення вивченого матеріалу

<p>Уточнювати і розширювати пасивний словарний запас. Називання словом різних предметів та їх малюнків (за наслідуванням вчителя). Формування знань про пори року та їх характерні ознаки: бесіди, слухання, відгадування загадок, розглядання ілюстрацій,</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне опрацювання матеріалів підручника. Аналіз проблемних ситуацій.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i> - намагається правильно вимовляти вивчені звуки; - впізнає вивчені звуки, співвідносить їх з деякою допомогою вчителя з відповідними друкованими буквами ; - порівнює з допомогою</p>	<p><i>Формувати:</i> - предметно-практичну діяльність; - уміння виконувати різні рухи пальцями рук, кистями, кожною рукою окремо; - уміння користуватися олівцем; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; - уміння визначати місцезнаходження звуків в слові.</p>
--	---	---	--

<p>картин. Ритмічні вправи для кисті та пальців рук, згинання кисті в кулак та розгинання двома руками одночасно та почергово. Викладання під керівництвом та з допомогою вчителя візерунків з дрібних предметів за зразком. Повторення звуків і букв І етапу: а, у, м, о, с, х. Голосні і приголосні звуки і букви. Письмо і називання вивчених рядкових букв а, у, м, о, с, х.</p>	<p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом. Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p>вчителя і розрізняє голосні та приголосні звуки; - називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви; - аналізує графічний образ друкованої букви, зображує її в повітрі, викладає з паличок; - робить успіхи в злитті вивчених звуків у склади в різних сполученнях; - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви та їх елементи за наведенням.</p>	<p>- вміння дотримуватися правил поведінки у класі. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <i>Збагачувати:</i> - словниковий запас. <i>Розвивати:</i> - мовленнєву компетентність; - наочно – образне та наочно – дійове мислення; - просторові уявлення на основі аналізу форми і розміру предметів, місця їх розташування. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - культуру усного мовлення.</p>
--	--	---	---

Показники сформованості життєвих компетенцій

Учень/учениця може навчитися:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- сприймати та розпізнавати звуки довкілля; мовленнєві звуки;
- відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу, повторювати відповідь за вчителем;
- за допомогою дорослого орієнтуватися у сторінці зошиту;
- малювати та штрихувати олівцем з допомогою вчителя;
- за зразком обводити графічний образ букви;

- повторювати за вчителем доступні вправи, спрямовані на розвиток мовленнєвого дихання, сили голосу;
- правильно вимовляти звуки (відповідно стану мовленнєвого розвитку).

2 клас

Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
Букварний період навчання грамоти			
Повторення, закріплення і	Залучення учнів у	<i>Учень/учениця: має</i>	<i>Формувати:</i>

<p>розширення вивченого в 1 класі</p> <p>Бесіди на тему: «Наша школа», «Наш клас», «Учитель і учні». Вправи на розвиток уміння відчувати настрої і співчувати іншим. Формування знань про пори року та їх характерні ознаки (бесіди, слухання, відгадування загадок, розглядання ілюстрацій, картин).</p> <p>Засвоєння слів-назв предметів певних тематичних груп: овочі, фрукти, іграшки, свійські тварини, звірі, транспорт, посуд, меблі.</p> <p>Повторення звуків і букв I етапу: а, у, м, о, с, х.</p> <p>Голосні і приголосні звуки і букви.</p> <p>Виділення звуків а, у, м, о, с, х на початку слова, в кінці слова.</p> <p>Вправляння в злитті вивчених звуків в складі: закриті</p>	<p>навчальний процес. Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Практичне опрацювання матеріалів підручника. Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p> <p>Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p><i>уявлення про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - про обов'язки учня, про необхідність дотримання порядку в класі; - орієнтується в приміщеннях класу, школи; - знає своє місце в класі, намагається правильно сидіти за партою; - старається правильно поводити себе під час перерви; - піднімає руку при бажанні щось сказати, про щось запитати, відповісти на питання вчителя, попросити дозволу вийти з класу тощо; <p>формування поведінкових навичок та особистісних рис(акуратності, дисциплінованості, поваги до вчителя та інших дорослих та ін.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - робить спроби вживати 	<ul style="list-style-type: none"> - уявлення про школу, клас, правила поведінки у школі; - слухову та зорову увагу, привертання уваги до постаті та голосу вчителя; - вміння використовувати допомогу вчителя; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; - усвідомлення зорового образу кожної вивченої букви. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - комунікативну компетентність; - спостереження; - психічні процеси; - наочно- образне та наочно – дійове мислення; - зорове сприймання графічного зображення букви, просторового розташування її елементів; - дрібну моторику; - процеси аналізу, порівняння, синтезу; - усне мовлення. <p><i>Виховувати:</i></p> <p>культуру поведінки в класі, на перервах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - бережливе ставлення до шкільного обладнання - позитивно – емоційне ставлення до уроку;
---	--	--	--

<p>(<i>ам, ум, ом, ос, ах, ох</i>), потім прямі відкриті (<i>ма, мо, му, са, со, су, ха, хо, ху</i>).</p> <p>Письмо на дошці і в зошитах вивчених рядкових і великих букв і складів з них.</p> <p>Вивчення напам'ять невеликих простих римованих загадок, швидкомовок (з голосу вчителя).</p>		<p>слова і прості фрази культурної поведінки в спілкуванні з дорослими;</p> <ul style="list-style-type: none"> - називає або показує на малюнках пори року, окремі явища погоди; - називає знайомі овочі, фрукти; - впізнає та виділяє овочі, фрукти серед інших предметів. - називає або показує знайомих тварин; - називає іграшки; - виконує дії з іграшками разом з дорослим, за зразком, за інструкцією; - називає знайомий транспорт, посуд, меблі. - розуміє прості мовні інструкції; - намагається правильно вимовляти вивчені звуки; - впізнає вивчені звуки, співвідносить їх з деякою допомогою вчителя з відповідними 	<ul style="list-style-type: none"> - бажання накопичувати та збагачувати словниковий запас; - самостійність. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - пасивний та активний словник.
---	--	---	---

		<p>друкованими буквами ;промовляти склади;</p> <ul style="list-style-type: none"> - порівнює з допомогою вчителя і розрізняє голосні та приголосні звуки; - називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви; - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви та їх елементи за наведенням. 	
--	--	--	--

Уточнення і розвиток слухового сприймання. Розвиток мовного слуху. Накопичення словникового запасу

<p>Ознайомлення з органами мовлення, їх роллю у звуковимові.</p> <p>Повторення за вчителем окремих звуків, звукосполучень, простих слів і фраз (Гра « Слухай і повторюй», «Хто відгадає», «Повторюй за мною»).</p> <p>Відповіді на запитання вчителя.</p> <p>Розрізнення звуків і нескладних звукосполучень,</p>	<p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сприймає на слух і впізнає звуки, звукосполучення довкілля (стук, дзвін, гудіння, дзижчання, цвіркання, голоси тварин тощо) під час спостережень та ігор; - правильно повторює окремі звуки, звукосполучення, слова (з одного, двох звуків); 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - слухове сприймання та слухову увагу; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; - практичні способи орієнтування у завданні. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовленнєву компетентність; - фонематичне сприймання; - рухливість артикуляційного апарату; <p>подальший розвиток слухового і зорового сприймання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітико-синтетичну діяльність.
---	--	---	---

<p>схожих за звуковим складом. Сприймання на слух та розуміння окремих слів. Виділення з них звуків на початку та в середині слова. Поділ на склади двоскладових слів під керівництвом учителя (І-ра, о-рел, ру-ка, ко-са).</p>		<ul style="list-style-type: none"> - намагається відповідати на запитання вчителя, наслідуючи дані ним зразки; - робить спроби розрізняти значення слів, схожих за звуковою структурою (типу <i>сом-сам, мама-сама, миска-мишка</i>); - поділяє на склади прості слова з двох відкритих складів; - робить спроби виділяти з слів деякі голосні звуки (<i>а, у, о</i>) та називати слова, що починаються цими звуками. 	<p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - позитивно – емоційне відношення до уроку; - почуття впевненості у собі; - бажання діяти разом з дорослими та однолітками; - інтерес до змісту та процесу пізнання.
--	--	---	---

Розвиток мовленнєвого дихання

<p>Дихальні вправи та артикуляційна гімнастика (посмішка, вібрація губ, промовляння слів на одному подиху, висовування язика назовні). Розвивати тривалий плавний видих, активізувати губні</p>	<p>Практичне відпрацювання вмінь та навичок. Самостійна робота з артикуляційним приладдям.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - намагається правильно виконувати дихальні вправи та артикуляційну гімнастику, активізує губні м'язи. 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - в учнів вміння слухати, розуміти і відтворювати почуте; правильно виконувати завдання за інструкцією. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - рухливість органів артикуляційного апарату, мовленнєве дихання; - фонематичний слух, увагу, пам'ять,
--	--	--	---

<p>м'язи – дихальна вправа «Котися, олівець!»</p>			<p>дрібну моторику. <i>Виховувати:</i> - самостійність, уважність.</p>
Розвиток дрібної моторики			
<p>Згинання кисті у кулак та розгинання. Кругові рухи кистями. Поплескування кистю по парті. Розведення пальців. Клацання. Розрізнення, добір та нанизування дрібних предметів, різних за кольором, розміром, формою. Робота з розбірними моделями іграшок (пірамідка, матрешка та ін.) за зразком. Складання розрізних малюнків зображення одного-двох предметів (яблуко, груша, котик, півник, чашка з блюдцем, будиночок тощо).</p>	<p>Практичне відпрацювання на основі дидактичної наочності. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i> - виконує вправи на розвиток дрібної моторики; - намагається самостійно робити спроби сортувати дрібні предмети за кольором, розміром, формою, збираючи їх до відповідних коробочок; - намагається розкласти в різних комбінаціях за даним зразком кольорові гудзики, насінини, палички, паперові смужечки, кружечки, кульки (після детального розгляду та аналізу); - викладає з дрібних предметів нескладні візерунки в горизонтальному положенні (по прямій</p>	<p><i>Формувати:</i> - ритмічність рухів; - вміння обстежувати предмети за допомогою дотику або зору, визначати їх просторове розташування; - співвіднесеність дій очей і рук; - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання; - навички уважно слухати і сприймати інструкцію вчителя, керуватися нею при виконанні практичних завдань; - навички працювати в колективі. <i>Розвивати:</i> - комунікативну компетентність; - наочно- образне та наочно – дійове мислення; - дрібну моторику та координацію рухів; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності;</p>

		<p>лінії, по колу);</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкладає за зразком зліва направо предмети, іграшки, кружечки, квадратики різної форми; - робить спроби складати розрізні малюнки зображення одного-двох предметів. 	<ul style="list-style-type: none"> - бажання діяти разом з дорослим; - позитивно – емоційне відношення до уроку; - самостійність, уважність.
--	--	---	---

Букварний період навчання грамоти
Вивчення звуків і букв II етапу и, ш, р, п, н, л, к, е, т, б, і.

<p>Виховання правильної, чіткої вимови звуків.</p> <p>Впізнавання і розрізнення букв, їх співвіднесення з відповідними звуками.</p> <p>Визначення місця даного звука в слові – на початку та в кінці слова.</p> <p>Утворення і читання складів обернених, прямих відкритих.</p> <p>Складання і читання слів з двох складів (спочатку із звуків і букв, вивчених раніше, а потім із тих, що вивчаються в даний час).</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес.</p> <p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Практичне опрацювання матеріалів підручника.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійна робота з</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно, чітко вимовляє вивчені звуки; - впізнає і називає вивчені букви I етапу, співвідносить їх з відповідними звуками; - порівнює і розрізняє голосні та приголосні звуки; - називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви; - впізнає і називає вивчені букви II етапу, співвідносить їх з 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітико-синтетичні процеси; - усвідомлений зоровий образ кожної вивченої букви; - корекція та вдосконалення звукової вимови; - практичні способи орієнтування у завданні (спроба, підбір); - вміння діяти за зразком; - способи орієнтування на сторінках підручника. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - слухову увагу та слухову пам'ять; - довільну увагу; - мовленнєвий слух (уважно слухати, чути, ідентифікувати, розрізняти й
---	---	--	---

<p>Утворення і читання закритих складів. Утворення і читання слів з двох складів <i>(пар-та, бул-ка)</i>. Читання складів і слів з твердими і м'якими приголосними <i>(ли-лі-, ти-ті, лис-ліс, сини-сіни)</i>. Утворення складів і слів з букв розрізної азбуки, читання їх. Вивчення напам'ять з голосу вчителя швидкомовок, загадок.</p>	<p>навчальним матеріалом.</p>	<p>відповідними звуками; - виділяє приголосні звуки і показує відповідні букви; - аналізує графічний образ друкованої і букви; - з деякою допомогою вчителя визначає місце певного вивченого звука на початку слова; - робить успішні спроби скласти з букв розрізної азбуки обернені (закриті) і прямі склади, слова з них (після звуко - буквеного аналізу, за зразком); - правильно перечитує складені буквосполучення і слова; - під час вимови і читання добре знайомих буквосполучень, слів, речень дотримується м'якої вимови складів зі звуком <i>і</i>; - робить успішні спроби</p>	<p>повторювати вивчені звуки); - уміння розрізняти на слух слова, близькі за звуковим складом; - графічне зображення букви, просторового розташування її елементів; <i>Збагачувати:</i> - пасивний та активний словник <i>Виховувати:</i> - чітку артикуляцію звуків, їх впізнавання та розрізнення; - культуру усного мовлення.</p>
---	-------------------------------	---	---

		<p>правильно читати склади зі звуком i, розуміє його пом'якшуючу роль;</p> <p>- пам'ятає і говорить напам'ять вивчені з голосу вчителя загадки і швидкомовки.</p>	
Формування навичок письма			
<p>Закріплення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям.</p> <p>Обведення по шаблонах і контурах простих геометричних фігур і нескладних контурних малюнків (зображення яблука, груші, морквини, зайчика, котика тощо).</p> <p>Заштриховування їх похилими, вертикальними, горизонтальними, хвилястими лініями.</p> <p>Письмо паличок із заокругленням знизу, зверху.</p> <p>Креслення ліній за основними опорними</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес.</p> <p>Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування.</p> <p>Дидактична наочність.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійне виконання учнями навчальних завдань з подальшим контролем результатів.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтується в зошиті; - правильно тримає в руці та користується олівцем; - акуратно і відповідно за зразком виконує переважну більшість його завдань зі складання різних візерунків, геометричних фігур; - намагається штрихувати нескладні контурні малюнки прямими і хвилястими лініями різних напрямів; - правильно креслить лінії за опорними крапками і за зразком в 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - предметно-практичну діяльність; - уявлення про напрямки розташування предметів, проведення ліній; <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зорове сприймання та просторову орієнтацію під час роботи з мозаїкою, писання елементів букв з метою підготовки до сприймання образу букви; - дрібну моторику пальців рук (м'язового тону, сили утримання предмета, точності рухів) і тактильних відчуттів; - відчуття форми, розміру, кольору, просторового розташування предметів та їх елементів; - уміння орієнтуватися на сторінці прописів. <p><i>Виховувати:</i></p>

<p>крапками в різних напрямках (згори донизу, знизу догори, зліва направо та в інших), за позначеним крапками контуром за зразком, поданим на дошці та на індивідуальних картках. Удосконалення написання вивчених букв і слів (по контуру) Дальше вивчення рукописних рядкових букв II етапу. Графічні диктанти.</p>		<p>потрібних напрямках; - вміє правильно писати вивчені рядкові букви II етапу, з'єднувати їх між собою; - практично розрізняє серед вивчених звуків голосні і приголосні звуки; - вміє писати вивчені рядкові та великі букви; - правильно списує з проговорюванням склади і слова з дошки після звуко - буквеного аналізу; - робить спроби письма на слух під диктовку вчителя (після відповідної підготовчої роботи).</p>	<p>- акуратність та старанність під час письма елементів букв; - позитивно –емоційне ставлення до уроку; - почуття впевненості у собі; - бажання діяти разом з дорослим та однолітками. - інтерес до змісту та процесу пізнання.</p>
---	--	--	--

Повторення вивченого матеріалу

<p>Сприймання на слух та розуміння окремих слів. Розрізнення звуків і нескладних звукосполучень, схожих за звуковим складом. Утворення і читання складів</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i> - правильно, чітко вимовляє вивчені звуки; - впізнає і називає вивчені букви II етапу, співвідносить їх з</p>	<p><i>Формувати:</i> - предметно-практичну діяльність; - уміння виконувати різні рухи пальцями рук, кистями, кожною рукою окремо; - вміння діяти за наслідуванням,</p>
--	--	---	--

<p>обернених, прямих відкритих. Складання і читання слів з двох складів (спочатку із звуків і букв, вивчених раніше, а потім із тих, що вивчаються в даний час). Письмо на дошці і в зошитах вивчених рядкових і великих букв і складів з них.</p>	<p>відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування. Практичне опрацювання матеріалів підручника. Аналіз проблемних ситуацій. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом. Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p>відповідними звуками; - робить успішні спроби скласти з букв розрізної азбуки обернені (закриті) і прямі склади, слова з них (після звуко - буквеного аналізу, за зразком); - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви, склади; - робить спроби письма на слух під диктовку вчителя (після відповідної підготовчої роботи).</p>	<p>зразком, інструкцією; - уміння визначати місцезнаходження звуків в слові. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <i>Збагачувати:</i> - словниковий запас. <i>Розвивати:</i> - мовленнєву компетентність; - наочно – образне та наочно – дійове мислення; - просторові уявлення на основі аналізу форми і розміру предметів, місця їх розташування. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - культуру усного мовлення.</p>
--	---	--	--

Показники сформованості життєвих компетенцій

Учень/учениця може навчитися:

- розрізняти голосні та приголосні звуки;
- співвідносити графічний образ букви з її звучанням;
- сприймати елементи букви та її цілісний графічний образ;
- з допомогою вчителя скласти й читати прості складові структури;
- під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма;
- правильно тримати ручку (олівець) під контролем учителя;
- повторювати за вчителем (або разом із ним) доступні вправи, спрямовані на розвиток координації рухів кисті і пальців рук;

- малювати та штрихувати олівцем з допомогою вчителя;
- за зразком обводити графічний образ букви;

3 клас

Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
Букварний період навчання грамоти			
Повторення, закріплення і розширення вивченого в 2 класі	Залучення учнів у навчальний процес. Пояснення, бесіда з	<i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - своє ім'я та імена	<i>Формувати:</i> - усвідомлене розуміння сказаного вчителем, його запитань, порад,

<p>Бесіди на тему: «Наша школа», «Наш клас», «Учитель і учні», «Мої батьки», «Мій дім».</p> <p>Формування знань про пори року та їх характерні ознаки (бесіди, слухання, відгадування загадок, розглядання ілюстрацій, картин).</p> <p>Засвоєння слів-назв предметів певних тематичних груп: овочі, фрукти, іграшки, свійські тварини, звірі, транспорт, посуд, меблі, продукти.</p> <p>Повторення звуків і букв</p> <p>II етапу: и, ш, р, п, н, л, к, е, т, б, і.</p> <p>Голосні і приголосні звуки і букви.</p> <p>Виділення звуків на початку слова, в кінці слова.</p> <p>Вправляння в злитті вивчених звуків в складі: закриті, потім прямі відкриті.</p>	<p>елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Практичне опрацювання матеріалів підручника.</p> <p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p> <p>Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p>інших учнів; ім'я по батькові вчителя;</p> <ul style="list-style-type: none"> - приміщення школи, класу та шкільного подвір'я; - обов'язки учня, поважливе ставлення до вчителя, культуру звернення до вчителя, до дорослих; - дотримання порядку у класі, на робочому місці; - своє місце в класі, правильне сидіння за партою. <p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - називає або показує на малюнках пори року, окремі явища погоди; - правильно розподіляє (класифікує) предмети за приналежністю до певної тематичної групи; - намагається правильно, чітко вимовляти вивчені 	<p>вказівок;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уявлень про структуру речення, умінь будувати речення на основі різних опор; <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - слухове сприймання та слухову увагу; - вміння висловлювати свої прохання, працювати відповідно до інструкцій вчителя; - уміння співвідносити слово з реальним предметом; - аналітико-синтетичних процесів; - усне мовлення; - уміння порівнювати, узагальнювати. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - накопичення словника на основі розширення знань та уявлень про довкілля. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - культуру спілкування; - позитивно – емоційне відношення до уроку; - бажання діяти разом з дорослим.
--	--	--	--

		<p>звуки;</p> <ul style="list-style-type: none">- приймає посильну участь в колективній роботі з аналізу звукового складу слів;- виділяє в словах заданий звук;- називає спільний звук в групі слів;- впізнає і називає вивчені букви I-II етапів, співвідносить їх з відповідними звуками;- впізнає на слух голосні та приголосні звуки;- називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви;- виділяє вказані ним вивчені приголосні звуки і показує відповідні букви;- визначає місце певного вивченого звука на початку або в кінці слова;- робить успішні спроби скласти з букв розрізної	
--	--	---	--

		азбуки склади; - намагається правильно перечитувати складені склади і слова.	
Розвиток навичок мовленнєвої діяльності (слухання – розуміння , говоріння, читання). Розвиток усного мовлення. Накопичення активного словникового запасу.			
<p>Слухання-розуміння мовлення вчителя, однокласників.</p> <p>Повторення речення за вчителем, однолітками (Гра « Слухай і повторюй»).</p> <p>Відповіді на запитання до прослуханого, прочитаного.</p> <p>Складання за запитаннями вчителя речень з 2-4 слів до розглянутого малюнка, прослуханої казки.</p> <p>Виділення на слух з живого мовлення окремих слів, в словах - окремих звуків.</p> <p>Поділ речень з 2-4 слів на слова, слів – на склади, складів – на звуки. Звуко-буквений аналіз слів.</p> <p>Читання по складах вивчених слів.</p> <p>Вивчення напам'ять</p>	<p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння вислухати вчителя (його розповідь, пояснення, вказівку, доручення), виконання завдань; - розуміння сказаного вчителем. <p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідає на запитання і виконує його завдання; - правильно повторює за вчителем, однолітками сказане ними речення, розуміє його зміст; - правильно відповідає на запитання щодо 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлене розуміння сказаного вчителем, його запитань, порад, вказівок; - уявлення про структуру речення, уміння будувати речення на основі різних опор. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - накопичення словника на основі розширення знань та уявлень про довкілля. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовленнєву компетентність; - слухове сприймання та слухову увагу; - вміння висловлювати свої прохання, працювати відповідно до інструкцій вчителя; - аналітико-синтетичні процеси; - просторове орієнтування; - навички пошуку вирішення завдання - методом спроб та помилок;

невеличких віршів.		змісту прослуханого; - складає прості речення; - здійснює поділ речень на слова, слів на склади, складів на звуки; - зливає звуки в склади, читає по складах слова, невеликі речення і тексти; - пам'ятає і говорить напам'ять вивчені невеличкі вірші.	- пам'ять з опорою на наочність. <i>Виховувати:</i> - культуру усного мовлення; - позитивно - емоційне відношення до уроку; - бажання діяти разом з дорослим.
--------------------	--	---	---

Розвиток мовленнєвого дихання

Дихальні вправи та артикуляційна гімнастика (посмішка, вібрація губ, промовляння слів на одному подиху, висовування язика назовні).	Практичне відпрацювання вмінь та навичок. Самостійна робота з артикуляційним приладдям.	<i>За допомогою вчителя:</i> - намагається правильно виконувати дихальні вправи; - артикуляційну гімнастику; - активізує губні м'язи.	<i>Формувати:</i> - в учнів вміння слухати, розуміти і відтворювати почуте; правильно виконувати завдання за інструкцією. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <i>Розвивати:</i> - рухливість органів артикуляційного апарату, мовленнєве дихання; - фонематичний слух, увагу, пам'ять, дрібну моторику. <i>Виховувати:</i> - уважність; - бажання діяти разом з дорослим.
--	---	--	---

Розвиток дрібної моторики

<p>Згинання кисті у кулак та розгинання. Кругові рухи кистями. Поплескування кистю по парті. Розведення пальців. Клацання. Розрізнення, добір та нанизування дрібних предметів, різних за кольором, розміром, формою. Робота з розбірними моделями іграшок (пірамідка, матрешка та ін.) за зразком. Складання розрізних малюнків зображення двох - трьох предметів (яблуко, груша, котик, півник, чашка з блюдцем, будиночок, паркан тощо).</p>	<p>Практичне відпрацювання на основі дидактичної наочності. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - вправи на розвиток дрібної моторики; <i>За допомогою вчителя:</i> - добирає, розкладає, нанизує самостійно різні за розміром предмети (кружечки, гудзики, бусинки різного розміру та ін.); - розкладає в різних комбінаціях за даним зразком кольорові гудзики, насінини, палички, паперові смужечки, кружечки, кульки (після детального розгляду та аналізу); - викладає з дрібних нескладні візерунки в горизонтальному положенні (по прямій лінії, по колу); - розкладає самостійно за зразком зліва направо предмети, іграшки, кружечки, квадратики</p>	<p><i>Формувати:</i> - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання; - навички уважно слухати і сприймати інструкцію вчителя, керуватися нею при виконанні практичних завдань. <i>Розвивати:</i> - комунікативну компетентність; - наочно- образне та наочно – дійове мислення; - дрібну моторику та координацію рухів. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - бажання діяти разом з дорослим;</p>
---	--	--	---

		<p>різної форми; - робить спроби розкласти предмети в необхідному порядку під диктовку; - складає розрізні малюнки зображення двох - трьох предметів.</p>	
Букварний період навчання грамоти Вивчення звуків і букв III етапу д, г, ґ, в, ж, з, й, ь, я, ю, є, ї.			
<p>Впізнавання цих звуків у словах. Придумування з вивченими звуками і буквами слів, їх звуко-буквений та складовий аналіз. Правильна вимова й читання слів з двох і трьох складів: з прямими відкритими складами, із закритими складами з голосним посередині, зі збігом приголосних (<i>хліб, стіл, трак-тор</i> та ін.). Читання слів, речень з букваря, табличок. Складання слів з букв різної азбуки, читання їх (впродовж року).</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес. Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне опрацювання матеріалів підручника. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом. Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i> - правильно вимовляє і називає букви III етапу; - намагається читати склади, слова, речення; - правильно відповідає на запитання за змістом прочитаного; - під час читання добре знайомих буквосполучень, слів, в тому числі зі збігом приголосних дотримується м'якої вимови складів зі звуками <i>і, я, ю, є та ь</i>; - складає слова з букв різної азбуки після аналізу їх звукової</p>	<p><i>Формувати:</i> - читацькі уміння; - аналітико-синтетичні процеси; - слухове сприймання та слухову увагу; - усвідомлення зорового образу кожної вивченої букви. <i>Розвивати:</i> - всі навички мовленнєвої діяльності; - фонематичне сприймання, правильну чітку звукову вимову; - звуко - буквений аналіз; - увагу, спостереження; - мовленнєве висловлювання в процесі виконання практичних дій; <i>Виховувати:</i> - культуру усного мовлення; - позитивно - емоційне відношення до уроку.</p>

<p>Відповіді на запитання за змістом прослуханого, прочитаного.</p> <p>Вивчення напам'ять римованих загадок, швидкомовок, невеликих віршів зі слів учителя.</p>		<p>будови, перечитує їх;</p> <ul style="list-style-type: none"> - робить спроби переказувати прочитані або прослухані невеличкі за обсягом уривки з текстів; - намагається приймати участь у бесідах на теми з найближчого оточення, за малюнками, серіями малюнків; - читає напам'ять вивчені з голосу вчителя римовані загадки, швидкомовки, невеликі за обсягом вірші. 	
---	--	--	--

Формування навичок письма

<p>Удосконалення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям.</p> <p>Розрізнення голосних і приголосних звуків і букв.</p> <p>Написання вивчених букв, слів з цими буквами та коротких речень (2-3 слова).</p> <p>Списування після звукового</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес.</p> <p>Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування.</p> <p>Дидактична наочність.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно орієнтується в зошиті та користується навчальним приладдям; - приймає посильну участь в колективній роботі з аналізу звуко-буквеного складу слова, складання та поділу речень на слова; 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особистісних рис характеру; - елементів орфографічно грамотного письма; - навички письма на слух; <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок; - дрібну моторику та координацію рухів;
---	---	---	--

<p>аналізу і складання слова з розрізної азбуки, перечитування їх. Усне складання речень на основі спостережень, за малюнком. Письмо рядкових букв III етапу (паралельно з вивченням друкованих). Написання великих букв. Практичне ознайомлення з правилом вживання крапки в кінці речення та великої букви на початку речення, в іменах людей і кличках тварин.</p>	<p>зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - виділяє в словах заданий звук; - правильно називає спільний перший звук в групі слів; - впізнає і називає всі вивчені букви, співвідносить їх з відповідними звуками; - розрізняє голосні та приголосні звуки; - самостійно називає голосні звуки і показує відповідні букви; - називає вивчені приголосні звуки і показує відповідні букви; - визначає місце певного звука на початку, в середині та в кінці слова; - приймає участь в складанні речень за предметними малюнками; - починає писати речення з великої букви, в кінці речення ставити 	<ul style="list-style-type: none"> - навички списування; <i>Виховувати:</i> - бажання діяти разом з дорослим та однолітками; - охайність в ході виконання письмових робіт; - почуття впевненості у собі;
---	--	--	--

		<p>крапку.</p> <ul style="list-style-type: none"> - робить спроби правильно списувати з проговорюванням склади і слова з дошки після їх звуко- буквеного аналізу. 	
Повторення вивченого матеріалу			
<p>Повторення звуків і букв III етапу: д, г, і, в, ж, з, й, ь, я, ю, є, ї.</p> <p>Читання слів, речень з букваря, табличок.</p> <p>Складання слів з букв розрізної азбуки, читання їх.</p> <p>Відповіді на запитання за змістом прослуханого, прочитаного.</p> <p>Письмо рядкових букв III етапу, складів з ними, невеличких речень.</p> <p>Корекція та підвищення рівня пам'яті.</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування.</p> <p>Практичне опрацювання матеріалів підручника.</p> <p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно, чітко вимовляє вивчені звуки; - впізнає і називає вивчені букви III етапу, співвідносить їх з відповідними звуками; - робить успішні спроби скласти з букв розрізної азбуки обернені (закриті) і прямі склади, слова з них (після звуко - буквеного аналізу, за зразком); - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви, склади; - робить спроби письма на слух під диктовку 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - предметно-практичну діяльність; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; - уміння визначати місцезнаходження звуків в слові. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словниковий запас. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовленнєву компетентність; - слухове сприймання та слухову увагу; - наочно – образне та наочно – дійове мислення; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок; - увагу, спостереження. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - позитивне ставлення до виконуваної

	Самостійне виконання учнями навчальних завдань з подальшим контролем результатів.	вчителя (після відповідної підготовчої роботи).	діяльності; - культуру усного мовлення; - бажання діяти разом з дорослими та однолітками.
--	---	---	---

Показники сформованості життєвих компетенцій

Учень/учениця може навчитися:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу;
- повторювати відповідь за вчителем (залежно від мовленнєвих можливостей учня);
- з допомогою вчителя переказувати просту казку за ілюстраціями та запитаннями;
- читати слова, робить спроби читати прості речення за допомогою вчителя;
- правильно тримати ручку (олівець) під контролем учителя;
- повторювати за вчителем (або разом із ним) доступні вправи, спрямовані на розвиток координації рухів кисті і пальців рук.

4 клас

Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
Букварний період навчання грамоти			
Повторення, закріплення і розширення вивченого в 3 класі. Створення сприятливої	Залучення учнів у навчальний процес. Пояснення, бесіда з елементами	<i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - своє ім'я, прізвище, вік та адресу ;	<i>Формувати:</i> - читацькі уміння; - аналітико-синтетичні процеси; - слухове сприймання та слухову увагу;

<p>атмосфери, розширення уявлень школяра про самого себе (Гра « Хто Я»; « Хто ми»). Розвиток навички ефективного спілкування. Релаксація і емоційне від реагування шкільних страхів. Корекція та підвищення рівня пам'яті (Гра «Осіньне листя»; «Слова»).</p> <p>Формування знань про пори року та їх характерні ознаки (бесіди, слухання, відгадування загадок, розглядання ілюстрацій, картин).</p> <p>Засвоєння слів-назв предметів певних тематичних груп: овочі, фрукти, іграшки, свійські тварини, звірі, птахи, транспорт, посуд, меблі, продукти, комахи, рослини.</p> <p>Повторення звуків і букв III етапу: д, г, ґ, в, ж, з, й, ь, я, ю, є, ї.</p> <p>Голосні і приголосні звуки і букви.</p> <p>Виділення звуків на початку</p>	<p>дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Практичне опрацювання матеріалів підручника.</p> <p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p> <p>Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p> <p>Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ім'я однолітків, дорослих , звертається до них; - обов'язки учня, має уявлення про поважливе ставлення до вчителя, культуру звернення до вчителя, до дорослих; - використання ввічливих слів. <p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - висловлює свої враження, почуття, думки, потреби та емоції за допомогою мовлення; - вміє планувати за допомогою мовлення свої дії; - вміє регулювати свою діяльність та поведінку. - називає або показує на малюнках пори року, окремі явища погоди; - розподіляє (класифікує) предмети за приналежністю до певної тематичної групи; - вимовляє і називає з 	<ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення зорового образу кожної вивченої букви; - уміння запам'ятовувати й відтворювати матеріал. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - всі навички мовленнєвої діяльності; - фонематичне сприймання, правильну чітку звуковимову; - звуко- буквенний аналіз; - увагу, спостереження; - мовленнєве висловлювання в процесі виконання практичних дій. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - пасивний та активний словник. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - культуру усного мовлення; - позитивно - емоційне відношення до уроку; - бажання діяти разом з дорослим; - самостійність.
---	---	--	---

<p>слова, в кінці слова. Вправляння в злитті вивчених звуків в склади: закриті, потім прямі відкриті.</p>		<p>букви III етапу; - намагається читати склади, слова, речення і уривки з доступних текстів, - відповідає на запитання за змістом прочитаного; - під час читання добре знайомих буквсполучень, слів, в тому числі зі збігом приголосних дотримується м'якої вимови складів зі звуками і, я, ю, є та ь; - самостійно складає слова з букв розрізної азбуки після аналізу їх звукової будови, перечитує їх; -робить спроби переказувати прочитані або прослухані невеликі за обсягом уривки з текстів, використовуючи слова тексту.</p>	
---	--	---	--

**Розвиток навичок мовленнєвої діяльності (слухання – розуміння, говоріння, читання). Розвиток усного мовлення.
Накопичення активного словникового запасу**

<p>Слухання-розуміння мовлення вчителя, однокласників.</p> <p>Повторення речення за вчителем, однолітками.</p> <p>Відповіді на запитання до прослуханого, прочитаного.</p> <p>Складання за запитаннями вчителя речень з 2-4 слів до розглянутого малюнка, прослуханої казки.</p> <p>Виділення на слух з живого мовлення окремих слів, в словах - окремих звуків.</p> <p>Поділ речень з 2-4 слів на слова, слів – на склади, складів – на звуки. Звуко-буквений аналіз слів.</p> <p>Читання по складах вивчених слів.</p> <p>Вивчення напам'ять невеличких віршів.</p>	<p>Аналіз проблемних ситуацій.</p> <p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності.</p> <p>Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком.</p>	<p><i>Учень/учениця: має уявлення про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння вислухати вчителя (його розповідь, пояснення, вказівку, доручення) та виконання завдань; - розуміння сказаного вчителем, відповідає на запитання і виконує його завдання; <p><i>За допомогою вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно повторює речення, розуміє його зміст; - доповнює речення адекватним змісту словом; - правильно відповідає на запитання щодо змісту прослуханого; - складає прості речення; - здійснює поділ речень на слова, слів на склади, складів на звуки; - зливає звуки в склади, читає по складах слова, невеликі речення і 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлене розуміння сказаного вчителем, його запитань, порад, вказівок; - уявлення про структуру речення, уміння будувати речення на основі різних опор; <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - накопичення словника на основі розширення знань та уявлень про довкілля; <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовленнєву компетентність; - слухове сприймання та слухову увагу; - вміння висловлювати свої прохання, працювати відповідно до інструкцій вчителя; - аналітико-синтетичні процеси; - просторове орієнтування; - навички пошуку вирішення завдання - методом спроб та помилок; - пам'ять з опорою на наочність. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - культуру усного мовлення; - позитивно - емоційне відношення до уроку; - бажання діяти разом з дорослим.
---	--	--	--

		тексти; - пам'ятає і говорить напам'ять вивчені невеличкі вірші.	
Розвиток мовленнєвого дихання			
Дихальні вправи та артикуляційна гімнастика (посмішка, вібрація губ, промовляння слів на одному подиху, висовування язика назовні, висовування язика вправо-вліво, кругове облизування губ кінчиком язика).	Практичне відпрацювання вмінь та навичок. Самостійна робота з артикуляційним приладдям.	<i>Учень/учениця: має уявлення про:</i> - дихальні вправи та артикуляційну гімнастику; - функції артикуляційного апарату: - активізує губні м'язи.	<i>Формувати:</i> - в учнів вміння слухати, розуміти і відтворювати почуте; правильно виконувати завдання за інструкцією. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <i>Розвивати:</i> - рухливість органів артикуляційного апарату, мовленнєве дихання; - фонематичний слух, увагу, пам'ять, дрібну моторику. <i>Виховувати:</i> - уважність; - бажання діяти разом з дорослим.
Розвиток дрібної моторики			
Розрізнення, добір та нанизування дрібних предметів, різних за кольором, розміром, формою. Робота з розбірними моделями іграшок (пірамідка, матр'юшка) за	Практичне відпрацювання на основі дидактичної наочності. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з	<i>Учень/учениця:</i> - виконує вправи на розвиток дрібної моторики; - добирає, розкладає, нанизує самостійно або з допомогою вчителя різні за розміром предмети	<i>Формувати:</i> - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання; - навички уважно слухати і сприймати інструкцію вчителя, керуватися нею при виконанні практичних завдань. <i>Розвивати:</i> - комунікативну компетентність;

<p>зразком. Складання розрізних малюнків зображення двох-чотирьох предметів (яблуко, груша, котик, півник, чашка з блюдцем, будиночок тощо).</p>	<p>навчальним матеріалом.</p>	<p>(кружечки, гудзики, бусинки різного розміру та ін.); - викладає з дрібних предметів нескладні візерунки в горизонтальному положенні (по прямій лінії, по колу); -робить спроби розкласти предмети в необхідному порядку під диктовку та з допомогою вчителя; -складає розрізні малюнки зображення двох -чотирьох предметів.</p>	<p>- наочно- образне та наочно – дійове мислення; - дрібну моторику та координацію рухів. <i>Виховувати:</i> - позитивне ставлення до виконуваної діяльності; - бажання діяти разом з дорослим; - культуру усного мовлення.</p>
--	-------------------------------	--	---

**Вивчення звуків і букв IV етапу: ч, ц, щ, ф; буквосполучень дз, дж, апострофа, подвоєння букв у словах
Читання і розвиток усного мовлення. Розширення словникового запасу**

<p>Виділення речення з мовленнєвого потоку, поділ його на слова, слів – на склади, складів – на звуки. Вивчення звуків і букв IV етапу ч, ц, щ, ф, буквосполучень дз, дж та ін. Правильна вимова звуків,</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес. Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> - виділяє речення з мовленнєвого потоку, поділяє його на слова, ділить слова на склади, склади на звуки; - правильно вимовляє вивчені звуки;</p>	<p><i>Формувати:</i> - читацькі уміння; - аналітико-синтетичні процеси; - слухове сприймання та слухову увагу; - усвідомлення зорового образу кожної вивченої букви; <i>Розвивати:</i> - всі навички мовленнєвої діяльності;</p>
--	---	---	--

<p>співвіднесення їх з відповідними звуками. Читання слів зі збігом приголосних. Розрізнення подібних за звучанням голосних (<i>а-я, у-ю, е-є, и-і</i>) та приголосних (<i>с-ш, с-з, б-п, д-т, в-ф</i>), складання з ними під керівництвом учителя слів з розрізної абетки після звуко - буквеного аналізу. Читання по складах слів, невеликих речень і коротких текстів з таблиць, карток, букваря. Розвиток наочно-образного мислення (Гра «Склади з літер слово», «Придумай слово», «Добери пару», «Що де росте»). Відповіді на запитання за змістом прослуханого, прочитаного, за розглянутими малюнками, ілюстраціями до текстів. Усні розповіді учнів за</p>	<p>опрацювання матеріалів підручника. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом. Вирішення завдань практичного характеру.</p>	<p>- впізнає і називає з деякою допомогою вчителя вивчені букви ІУ етапу, співвідносить їх з відповідними звуками; - розрізняє з допомогою вчителя голосні та приголосні звуки; - називає самостійно голосні звуки і показує відповідні букви; - виділяє з допомогою вчителя вивчені приголосні звуки і показує відповідні букви; - з деякою допомогою вчителя визначає місце певного вивченого звука на початку, в середині та в кінці слова; - під керівництвом учителя виділяє речення з усного мовлення, поділяє його на слова, встановлює кількість і порядок слів;</p>	<p>- фонематичне сприймання, правильну чітку звукову вимову; - звуко - буквений аналіз; - увагу, спостереження; - мовленнєве висловлювання в процесі виконання практичних дій. <i>Збагачувати:</i> - пасивний та активний словник. <i>Виховувати:</i> - культуру усного мовлення; - позитивно - емоційне відношення до уроку.</p>
--	---	--	---

<p>запитаннями вчителя за малюнками, серіями малюнків, ілюстраціями до текстів букваря після колективного розбору під керівництвом учителя.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - складає під керівництвом учителя слова з букв розрізної абетки після попереднього звуко-буквеного аналізу; - намагається читати слова різної звукової структури по складах з поступовим переходом на читання добре знайомих слів в цілому; - правильно відповідає на запитання за змістом прочитаного; - приймає участь в бесідах та колективній роботі по складанню за запитаннями вчителя усних розповідей. 	
---	--	--	--

Формування навичок письма

<p>Удосконалення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям. Розрізнення голосних і приголосних звуків і букв. Написання вивчених букв,</p>	<p>Залучення учнів у навчальний процес. Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно орієнтується в зошиті та користується навчальним приладдям; - приймає посильну участь в колективній роботі з аналізу звуко - 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлений зоровий образ кожної з вивчених букв, буквосполучень; - вміння помічати і розрізняти оптично схожі букви; - вміння орієнтуватися у практичних діях;
--	---	---	---

<p>слів з цими буквами та коротких речень(2-3 слова). Списування після звукового аналізу і складання слова з розрізної азбуки, переречити їх. Усне складання речень на основі спостережень, за малюнком. Письмо рядкових букв ІУ етапу (паралельно з вивченням друкованих). Написання великих букв. Практичне ознайомлення з правилом вживання крапки в кінці речення та великої букви на початку речення, в іменах людей і кличках тварин.</p>	<p>Дидактична наочність. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійна робота з навчальним матеріалом.</p>	<p>буквеного складу слова, складання та поділу речень на слова; - виділяє в словах заданий звук; - за допомогою вчителя розрізняє голосні та приголосні звуки і показує відповідні букви; - знає і записує з деякою допомогою вчителя вивчені рядкові і великі букви ІУ етапу; - під керівництвом учителя складає з ними склади, слова, записує їх на дошці та в зошиті після звуко - буквеного аналізу; - робить спроби правильно списувати з проговорюванням склади і слова з дошки після їх звуко - буквеного аналізу. - починає писати речення з великої букви,</p>	<p>- вміння діяти за зразком; - вміння аналізувати, узагальнювати навчальний матеріал. <i>Розвивати:</i> - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок; - дрібну моторику та координацію рухів; - навички написання букв, слів з вивченими буквами, речень з них, їх списування. <i>Виховувати:</i> - культуру спілкування; - позитивно – емоційне відношення до уроку; - бажання діяти разом з дорослим; - охайність в ході виконання письмових робіт.</p>
--	---	---	--

		в кінці речення ставити крапку.	
Повторення вивченого матеріалу			
<p>Повторення звуків і букв IV етапу: ч, ц, щ, ф, буквосполучень дз, дж та ін. Розрізнення подібних за звучанням голосних (а-я, у-ю, е-є, и-і) та приголосних (с-ш, с-з, б-п, д-т, в-ф), складання з ними під керівництвом учителя слів з розрізної абетки після звуко - буквеного аналізу. Складання слів з букв розрізної азбуки, читання їх. Відповіді на запитання за змістом прослуханого, прочитаного. Письмо рядкових букв IV етапу, складів з ними, невеличких речень. Вживання крапки в кінці речення та великої букви на початку речення, в іменах людей і кличках тварин. Перенос слів по складах.</p>	<p>Пояснення, бесіда з елементами дидактичної гри з використанням наочності. Практичне відпрацювання графомоторних навичок, просторового орієнтування. Практичне опрацювання матеріалів підручника. Аналіз проблемних ситуацій. Індивідуальна робота за наслідуванням та зразком. Самостійне виконання учнями навчальних завдань з подальшим контролем результатів.</p>	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно, чітко вимовляє вивчені звуки; - впізнає і називає вивчені букви IV етапу, співвідносить їх з відповідними звуками; - робить успішні спроби скласти з букв розрізної азбуки обернені (закриті) і прямі склади, слова з них (після звуко - буквеного аналізу, за зразком); - робить спроби правильно писати вивчені рядкові букви, склади; - робить спроби письма на слух під диктовку вчителя (після відповідної підготовчої роботи). - пише імена людей і клички тварин з великої 	<p><i>Формувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - предметно-практичну діяльність; - вміння діяти за наслідуванням, зразком, інструкцією; - уміння визначати місцезнаходження звуків в слові. - вміння зосереджуватися на виконанні практичного завдання. <p><i>Збагачувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - пасивний та активний словник. <p><i>Розвивати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мовленнєву компетентність; - слухове сприймання та слухову увагу; - наочно – образне та наочно – дійове мислення; - навички пошуку вирішення завдання методом спроб та помилок; - спостережливість. <p><i>Виховувати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - культуру усного мовлення; - бажання діяти разом з дорослими та однолітками; - позитивне ставлення до виконуваної діяльності.

Корекція та підвищення рівня пам'яті.		букви; - намагається практично під час письма - переносити слова по складах з рядка в рядок.	
---------------------------------------	--	--	--

Показники сформованості життєвих компетенцій

Учень/учениця може навчитися:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу;
- повторювати відповідь за вчителем (залежно від мовленнєвих можливостей учня);
- з допомогою вчителя переказувати просту казку за ілюстраціями та запитаннями;
- слухати та повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення;
- читати слова, робить спроби читати прості речення за допомогою вчителя;
- розрізняти голосні та приголосні звуки;
- правильно тримати ручку (олівець) під контролем учителя;
- повторювати за вчителем (або разом із ним) доступні вправи, спрямовані на розвиток координації рухів кисті і пальців рук;
- повторювати за вчителем (або разом із ним) доступні вправи, спрямовані на розвиток мовленнєвого дихання, сили голосу;
- співвідносити графічний образ букви з її звучанням;
- за зразком писати букви, склади, невеличкі речення;
- під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма.

